

Túlparti könyvespolc

Vércse Miklós mesekönyv fordítása

Már megint? – kérdezheti magában a kedves olvasó. Mert hírt adunk róla: frissen, színesen, üde borítóval jelent meg az idei Ünnepi Könyvhétre a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület (MBKKE) és a Csemadok Párkányi Alapszervezete kiadásában Peter Ďurkovský zsolnai író, költő *Szilvi bolyongásai* című mesekönyve Vércse Miklós fordításában. Illusztrátor: Farkas Viktória, magyar–képzőművészet szakos tanár Nagymagyarból (Dunaszerdahelyi járás).

Az alkotógárdából elsőként említem a szerkesztő-műfordítót, aki 2004 óta tartja ébren mesekönyv fordításaival magyar nyelvű olvasó- és értékelőközönségét. Irodalmi munkásságának ugyanis ez az egyik szála. Az *Esztergom és Vidéke* 2004. január 22-i számában a Népek meséi sorozatban kiadott *Mióta van eszük az állatoknak* (AB-ART Könyvkiadó, Pozsony, 1999) és a losonci Plectrum kiadónál 2002-ben megjelent *A Nap leánya* című mesekönyveit mutattam be, majd *A majomkirály – Fülöp-szigeteki népmesét* (Vércse Miklós feldolgozásában, AB-ART, 2006) a 2006. december 21-i karácsonyi búcsúkiadásban.

Fordítónk következő mesekötetének, a Szlovák népmesék szakszerű, szépirodalmi elemzése pedig 2010-ben bekerült a gyermekirodalom nemzetközi forgatagába. Az MBKKE ugyanis az EU „Európa a polgárokért” programjának nyertes pályázatával ötrészes nemzetközi konferenciasorozatot tartott 2010 szeptemberétől 2011 márciusáig magyarországi, szlovákiai és szlovéniai helyszínekkel. Célszerűnek és méltónak véltem előadásom megírásához a kitűzött cél szerinti tudományos feldolgozást. Ehhez másfél évtizednyi gyermekirodalom-tanítási tapasztalatomat és szépirodalmi doktori vizsgám témakörét (A gyermek- és ifjúsági irodalom esztétikai-metodikai és ismeretközlő funkciója) is felhasználtam. Előadásom és írásos tanulmányom címe: A mesék összekötő szerepe a népek közlekedésében. Vércse Miklós: Szlovák népmesék. Megjelent a *Nemzetiségi iskolák Magyarországon, Szlovákiában és Szlovéniában* című, magyar–olasz–szlovák–szlovén négy nyelvű kötetben (MBKKE, Pilisvörösvár, 2011. 97–99.), CD-n és online is: <http://muravidek.eu/wp-content/uploads/2015/01/nemzetisegi-isk-online-teljes.pdf>

Utaltam azokra a külföldi, neves kutatószemélyiségekre, akik a XIX. és XX. században a meseelmélet tudományos alapjait lerakták.

Az évszázados fejlődés és a műfaji változások elemeit azonban akár a most következő értékelésben is nyomon követhetjük szerzőnk és fordítónk legújabb munkájában.

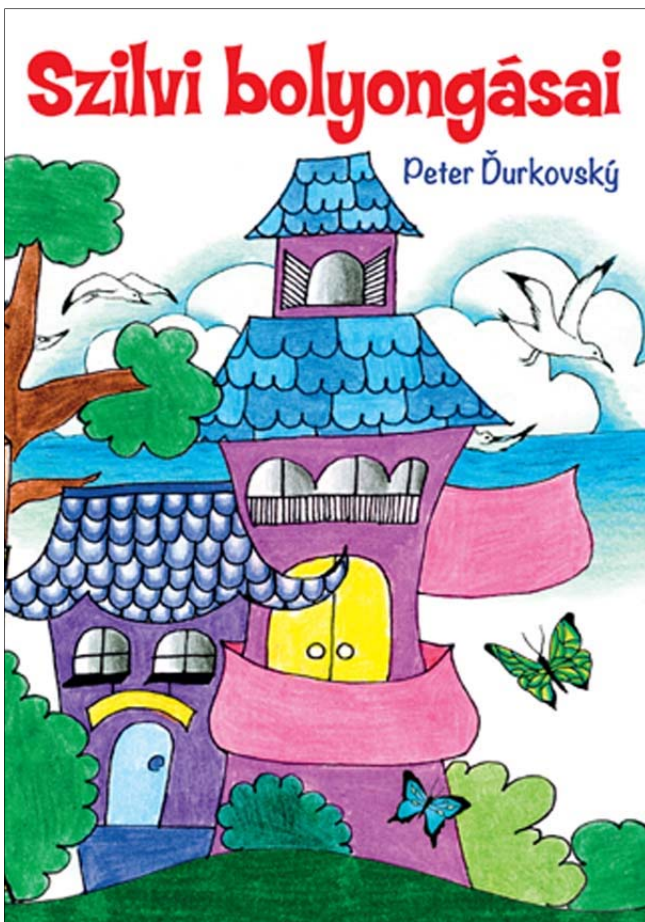
A *Szilvi bolyongásait* már ismerheti az olvasó, három részletben jelent meg az Esztergom és Vidéke 2015/3, 2015/4 és 2016/1-es számaiban. A főhős tíz év körüli, nagy szemű, kicsi, mai, kíváncsi lány. Legalábbis ilyennek képzelte az illusztrátor. Látjuk is a lánykát már a második színes képen (6. oldal). Az irodalmár szerző pedig a hősnőt a meseszöveg harmadik mondatában bukfences mesefordulattal, furcsa módon, furcsa világokba viszi. Ez a világszintér valós is, meg nem is. Azonnal megjelenik itt a mai mesék egyik jellegzetes tulajdonsága, a realitás. (Ezt kortárs mesének is nevezik.) Mert létezik lakás, város, cirkusz és tenger. A csodadolgok pedig a régebbi mesékből örökölt személyekből, varázss- és vándormotívumokból, bolygónk világának lehetetlenségeiből keverednek össze a valósággal.

A leányka emberi tudattal és ésszel, de galambként röpdös a világban, a dzsinn a nappali szoba lámpájából bújlik elő, a halak énekelnek a sós tengerben. Szilvi időnként más, régebbi mesék hőségé válik. Gyufaárus lányka lesz. A gonosz mostoha helyett a tükre előtt szépelgő lánnyal találkozik, és segít a családnak kihúzni az ormóttan répát a földből. A ragadozó, csipkedő madarak pedig a görög titánról, Prométheuszról mesélnek neki. Na, de olyat ki látott, csodálkozik Szilvi, hogy egy keleti uralkodónak három felesége legyen? És ez itt a rejtett szerzői cél: ismerd meg, értsd meg, milyen a felnőttek valóságos világa. Szerezz tapasztalatot! Ismerd meg önmagadat is, mert mindenre majd neked kell választ adnod! A rövidre szabott résztörténetekben Szilvi találkozik álszegényekkel, jószívű állatokkal és emberekkel, csalárdassággal, hamis alkudozókkal és hazugokkal, uralkodni vágyó ostobákkal. Rejtett utalásokat találunk a környezetvédelemre, a felelősségvállalásra. Sőt, még a szerelem kétféle, jövőbeni ígérete is felvillan: a boldogságé és a csaltságé. A könyv három nagyobb fejezetre (mesére) oszlik, és mindegyik végén egy-egy bölcs ember, felnőtt vagy varázsló tanácsolja a megoldást az ismeretszerzéshez és a személyiség fejlesztéséhez. Műfajilag a cirkuszos kalandozás leíró jellegű. Fordítónk gazdag és változatos szókincse jól érvényesül: élőképek jelennek meg előttünk a színes rajzok mellett. Szilvi későbbi, önálló bolyongásait párbeszéddek oldják fel mind a szárazföldön, mind a tengerben. A vízi világban még életveszélybe is kerül. A gyilkos kedvű cápát azonban végtelen mohósága és telhetetlen falánksága megöli. Vigasztalásul az okos gömbhal és a bölcs polip életrevaló és védekező taná-

csokkal látja el Szilvit, aki halacskából újra ember szeretne lenni..., és aki felébred... Gondolhattuk ugye, már az elején, hogy ez az egész csupán egy álom?

Ehhez a színes álomhoz Farkas Viktória igen kontúros, többféle színskálában ábrázolt álló- és mozgóképekkel eleveníti meg a szerző elképzelt mesevilágát, az alakokat, a színtereket, az épületeket. Ezeknek a színes képeknek egyike került a könyv figyelmet keltő címlapjára. A szerző-író stílusának jellegzetessége, hogy könyve pedagógiai célzatosságait gazdag fantáziával szépséges nyelvi köntösbe rejti.

Fordítónk érdeme pedig az, hogy mindezt saját, gazdag meseszókincsével magyar nyelvű olvasóközönségének, kicsiknek és nagyoknak, szívből-szeretettel átadja, Köszönjük!! Várjuk a következő mesekönyvet!!

Peter Ďurkovský: *Szilvi bolyongásai*, szlovákból fordította Vércse Miklós, illusztrálta Farkas Viktória. MBKKE – Csemadok Párkányi Alapszervezete, Pilisvörösvár–Párkány, 2016. Méret: A4, 32 oldal, képméretes borító.

Bangó Miklós

Nyári alkotótáborok

Kedves Vendégek, Szülők, Gyerekek! Szeretettel köszöntök mindenkit, akik eljöttek a mai rendezvényünkre. A horvátországi és pilisszentléleki tábor alkotó gyerekeinek képeit láthatjuk a falakon. Az alkotótáborokat Ruda Gábor szervezte. A pilisszentléleki táborban harmadmagammal, Kulcsár-Elek Csillával és Kis Lucával foglalkoztunk a 28 résztvevővel. 6-tól 13 évesig minden korosztály megtalálható volt a gyerekek között, de egy 4 éves kislány is aktívan részt vett a tábor életében. Célunk az volt, hogy a gyerekek pihenjenek, szórakozzanak, de emellett folyjék az alkotómunka is, fejlődjön a gyerekek vizuális képessége. Szép környezetben, tájban dolgoztunk. Sok rajzos és festési témát találtak, amelyeket képeiken rögzítettek. Segítséget kaptak abban, hogy fejlődjenek, hogy tehetségük kibontakozzon.

Megtanultak rajzos szemmel látni, érzéseiket, gondolataikat képekben kifejezni. Jó közösség alakult ki, jó volt együtt dolgozni velük. Képeiken sokféle témát láthatunk:

Így pl. tájképeket, fákat, házakat, virágokat, színhangulatokat, absztrakt kompozíciókat, síkformákat, kollázsokat. Ez utóbbi új volt számukra, de tetszett nekik. A különböző anyagokból, természeti formákból, eszközökből, tárgyakkal egyszerű kompozíciók, kollázsok készültek. Élmemény volt számukra az, hogy festéssel, ragasztással, szögeléssel is lehet képet alkotni. Térplasztikát is! Az alkotófolyamat során sokféle technikát ismertek meg, illetve alkalmaztak. Pl. ceruzát, tollakat, nyomatokat, pasztellt, zsírkrétát, temperát, ragasztást színes papírral stb. Jó hangulatban, örömmel alkottak. Ezt segítette a szép idő is. Sokat tanultak ez alatt az egy hét alatt. Bizonyítják ezt a kiállított munkák is. Csofaldatos élmény látni az alkotások szépségét, ki-sugárzását. Ezek őszinte, nyílt gyermekmunkák. Benne van a lelkük, érzésük, gondolatviláguk. Ezért szépek a gyerekalkotások. Ezek tiszták, őszinték és igazak. Szép a zene, a szó, de a leg-szebb a vizuális kifejezés, a kép.

Az iskolában a rajzórák száma kevés. A gyerekek többet szeretnének, ezért kell több foglalkozás: rajzsakkörök, alkotótáborok! Fel kell fedezni a tehetséges tanulókat és foglalkozni kell velük! Ez fontos a szülőknek és tanároknak egyaránt. Köszönet a szülőknek azért, hogy lehetővé tették a gyerekek részvételét a táborban. A gyerekeket dicséret illeti. Szorgalmasan dolgoztak, szép alkotások születtek, amelyek önmagukról, önmagukért beszélnek. Gratulálok minden gyerekeknek a nagyszerű teljesítményhez!